

Dobré mravy, náhrada škody

Právo musí být především nástrojem spravedlnosti, nikoliv souborem právních předpisů, které jsou mechanicky a formalisticky aplikovány bez ohledu na smysl a účel toho kterého zájmu chráněného příslušnou normou.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 4791/2010, ze dne 19.7.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce F. Š., zastoupeného JUDr. V.B., advokátem se sídlem v M.T., proti žalované Č.p., s. p., se sídlem v P., o 54.716,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 28 C 386/2009, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 30. června 2010, č. j. 12 Co 164/2010-112, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 30. 6. 2010, č. j. 12 Co 164/2010-112, potvrdil rozsudek ze dne 17. 3. 2010, č. j. 28 C 386/2009-91, jímž Okresní soud v Olomouci zamítl žalobu na zaplacení 54.716,- Kč s příslušenstvím, a rozhodl o náhradě nákladů řízení; odvolací soud dále rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a ztotožnil se s jeho právními závěry, že žalovaná neporušila žádné právní povinnosti poštovního přepravce, jestliže žalobcem poukázané finanční prostředky označené ve zprávě pro adresáta za soudní výlohy v řízení sp. zn. 15 C 117/2006 a 12 Co 393/2008, vyplatila adresátce L. O., byť žalobce na podacích lístcích (ze dne 1. 4. 2008 a 9. 12. 2008) úmyslně nenapsal háček nad písmenem „s“ v příjmení jmenované. Nebyla tak naplněna jedna ze základních podmínek odpovědnosti za škodu, a to protiprávní jednání škůdce, neboť pošta doručila peníze osobě, kterou bylo možno ztotožnit s osobou zdržující se na uvedené adrese, a jíž zároveň byly peníze určeny, neboť žalobci byla soudními rozhodnutími uložena povinnost k náhradě nákladů soudních řízení uvedených spisových značek. Jednání žalobce, který zaslal prostřednictvím žalované pošty finanční částku osobě, jejíž jméno úmyslně upravil, aby „si vyzkoušel poštu, jak se v takové situaci zachová“, vyhodnotily soudy jako šikanózní výkon práva. Takové jednání je v rozporu s dobrými mravy a nemůže požívat soudní ochrany.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. a odůvodňuje je podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí spatřuje v řešení otázky, zda je v případě nejasnosti poskytovatel služby (žalovaná pošta) oprávněn provádět výklad vůle odesílatele peněz a na základě svého úsudku výplatu peněz provést či nikoliv. Podle dovolatele by k výplatě peněz nemělo v takovém případě dojít, neboť výklad poskytovatele služby by dostával vyšší váhu než úkon jejího objednatele. Specifikaci adresáta uvádí objednatel služby a poskytovatel je vázán provést výplatu peněz osobě uvedené objednatelem služby. Vyskytly-li se pochybnosti o osobě a její totožnosti s adresátem, nemělo k výplatě peněz dojít, neboť osobou oprávněnou k rozhodování o nakládání se zásilkou je odesílatel, který svou vůli projevil v dokladu předaném žalované, od níž se neměla bezdůvodně odchylovat. Dovolatel dále namítá, že není zřejmé, jaký právní názor odvolací soud zastává, když „neprovádí právní kvalifikaci skutkového stavu, ale jaksí jen teleologicky dospívá k názoru o tom, že žalobce (dovolatel) nárok nemá a i kdyby

vše prokázal, tak by mu z jiných důvodů byl tento nárok odepřen.“ Odkaz odvolacího soudu na nález Ústavního soudu ze dne 19. 3. 2008, sp. zn. II. ÚS 2221/07, považuje za účelový a nepřipadný, neboť se v této věci nejedná o podobný ani vzdáleně aplikovatelný případ. Dovolatel je přesvědčen, že vztah mezi ním a žalovanou není vztahem umožňujícím přímou aplikaci institutů občanského práva, jakými jsou i dobré mravy, a navrhl, aby dovolací soud rozsudky soudů obou stupňů zrušil.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání žalobce uvedla, že napadené rozsudky soudů obou stupňů považuje za správné, vycházející ze zjištěného skutkového stavu, a proto navrhl, aby bylo rozhodnuto o nepřipustnosti dovolání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v § 240 odst. 1 o.s.ř., dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř., neboť otázka odpovědnosti provozovatele poštovních služeb za škodu v situaci, kdy odesílatel úmyslně nesprávně označil adresáta, nebyla dosud judikaturou dovolacího soudu vyřešena, a představuje proto otázku po právní stránce zásadního významu ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. Dovolání však není důvodné.

Z obsahu dovolání vyplývá, že dovolatel namítá nesprávnost skutkových zjištění a nesprávné hodnocení provedených důkazů, přitom předestírá vlastní skutkové závěry („pokud se vyskytly pochybnosti o osobě a její totožnosti s adresátem, nemělo k výplatě peněz dojít“), na nichž pak buduje své právní posouzení věci (o odpovědnosti žalované za škodu způsobenou vyplacením finančních prostředků jiné osobě, než jak ji označil žalobce). Jak uzavřely soudy obou stupňů, o totožnosti adresáta žádné pochybnosti nevznikly, neboť záměna jeho označení spočívala pouze v úmyslném vynechání háčku nad písmenem „s“ v příjmení osoby, která nebyla zaměnitelná s osobou jinou vzhledem ke křestnímu jménu i adrese; finanční prostředky tak byly vyplaceny oprávněně osobě. Jestliže dovolatel z odlišných skutkových závěrů vyvozuje odlišný právní názor na věc, nezpochybňuje právní posouzení věci odvolacím soudem, nýbrž předkládá vlastní verzi skutkového stavu významného pro rozhodnutí ve věci, a uplatňuje tak dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o.s.ř. (rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování), jímž přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. založit nelze; tento důvod je uplatnitelný pouze tehdy, je-li dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) a b) o.s.ř.

Nesprávné právní posouzení věci [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.], které žalobce rovněž uplatnil jako dovolací důvod, může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Podle § 14 zákona č. [29/2000](#) Sb., o poštovních službách, ve znění účinném v době poskytnutí poštovní služby (do 31. 10. 2009), tj. před novelou provedenou zákonem č. [285/2009](#) Sb., za škodu vzniklou v souvislosti s poštovním poukazem provozovatel odpovídá jen tehdy, bylo-li to v poštovní smlouvě sjednáno.

Zákon o poštovních službách obsahuje speciální úpravu odpovědnosti za škodu způsobenou při plnění smluvního závazku poskytovatelem poštovních služeb. Ve vztahu k dodání poukázané peněžní částky [§ 2 písm. b) zákona] odkazuje na podmínky sjednané v poštovní smlouvě. Pojem škoda není definován, proto platí, že i v těchto vztazích jde o újmu vyjádřitelnou v penězích, projevující se snížením majetkového stavu poškozeného (§ 442 odst. 1 obč. zák.). Bez ohledu na bližší úpravu podmínek odpovědnosti v poštovní smlouvě je ze zjištěného skutkového stavu zřejmé, že dodáním dvou poukázaných částek L. O. škoda žalobci nevznikla, neboť tyto částky jí byl povinen uhradit na základě soudního rozhodnutí, takže jeho majetkový stav se tím snížil právě o hodnotu, kterou byl bez

ohledu na postup pošty nucen vynaložit. Pošta zároveň neporušila žádnou povinnost ze závazkového vztahu, neboť formálně vzato sice nedoručila peníze osobě žalobcem označené za adresáta (L. O.), která neexistuje, nicméně je doručila osobě existující (L. O.) a ztotožnitelné s osobou pouze chybně označenou, aniž by došlo k záměně subjektů a k doručení peněz osobě, jíž nemohly být vůbec adresovány. Peníze totiž obdržela osoba, jíž žalobce drobně zkomolil jméno, a to úmyslně s cílem vyvolat problém na straně poskytovatele poštovních služeb [tento skutkový závěr odvolacího soudu není vzhledem k přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. předmětem dovolacího přezkumu]. Jestliže tak dovolatel neučinil v omylu (v takovém případě by naopak musel uvítat, že pošta jeho přepsání napravila a nevystavila jej prodlení s plněním), pak nelze dospět k jinému závěru, než že jednal ve snaze přivodit poště odpovědnost za škodu v rozsahu poukázané částky, čímž by kompenzoval snížení svého majetkového stavu založené soudním rozhodnutím. I když odvolací soud nevyložil nesplnění podmínek odpovědnosti podrobněji a ve vztahu k odpovídající právní úpravě odpovědnosti žalované poskytovatelky poštovních služeb, je nepochybně správný jeho závěr, že už jen tyto důvody představují výkon práva v rozporu s dobrými mravy, který je podle § 3 odst. 1 obč. zák. nepřipustný a musí být soudem odepřen. V tomto směru se uplatní i obecné závěry dovolatelem zmíněného nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2221/07 („právo musí být především nástrojem spravedlnosti, nikoliv souborem právních předpisů, které jsou mechanicky a formalisticky aplikovány bez ohledu na smysl a účel toho kterého zájmu chráněného příslušnou normou“), byť byly vysloveny ve skutkově zcela odlišné věci.

Ze všech těchto důvodů je zřejmé, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.] správný; Nejvyšší soud České republiky proto dovolání žalobce podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)